

# ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI TERME İLÇE RAPORU

---





**OKA**

OKA KALKINIM VE EKONOMI AJANSI

OKA KALKINIM VE EKONOMI AJANSI

## **İÇİNDEKİLER**

<b>1. İLÇE KÜNYESİ.....</b>	<b>3</b>
<b>2. GİRİŞ .....</b>	<b>3</b>
<b>3. SOSYAL YAPI.....</b>	<b>3</b>
<b>4. İKTİSADİ YAPI .....</b>	<b>4</b>
<b>5. ALT YAPI .....</b>	<b>4</b>
<b>6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ.....</b>	<b>5</b>
<b>7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....</b>	<b>5</b>
<b>8. KAYNAKLAR .....</b>	<b>6</b>
<b>9. EKLER.....</b>	<b>6</b>

## 1. İLÇE KÜNYESİ

İLÇE	TERME
BAĞLI OLDUĞU İL	SAMSUN
NÜFUS (2017)	71.196
YÜZÖLÇÜMÜ <sup>1</sup>	548 km <sup>2</sup>
İL MERKEZİNE UZAKLIK	56 km
BELEDİYE SAYISI	1
MAHALLE SAYISI	76

## 2. GİRİŞ

Kuzeyinde Karadeniz, doğusunda Ordu'nun Ünye İlçesi, güneyinde aynı ilin Akkuş ilçesi, batısında Samsun'un Salıpazarı ve Çarşamba ilçeleri bulunmaktadır.

İlçenin güneyinde yer alan Canik Dağlarının yüksekliği yer yer 2000 metreyi bulmaktadır. Yüzölçümün yarısını oluşturan bu dağlık ve engebeli arazi fındık bahçeleriyle kaplıdır. Terme'nin Karadeniz kıyısındaki uzunluğu 40 km. bulunmaktadır. İlçenin kuzeyinde denize yakın mesafede Akgöl ve Simentit Gölleri vardır. Simentit Gölü İlçeye 20 km. mesafede olup, kanalla birbirine bağlanmış iki göl halindedir. Avcıların uğrak yeri olan bu göllerde balıkçılık yapıldığı gibi, çeşitli kuşların da uğrak yeri olma özelliği vardır.

Bazı tarihçilere göre Terme'ye Amazonların yerleştikleri kabul edilmektedir. Hatta M.Ö. 562'lerde Samsun kurulurken Terme şehrinin mevcut olduğu belirtilmektedir.

2004 yılında DPT tarafından yapılan SEGE çalışmasına göre ilçe 436. Sırada yer almaktadır. İlçelerin gelişmişlik kademelendirilmesine göre 6 derece arasında 3. Derecede gelişmiş ilçeler arasındadır. 2014 yılında OKA tarafından yapılan bölge içinde yapılan SEGE çalışmasına göre bölgede 24 Sırada ve 3. Derecede gelişmiş ilçeler arasındadır.

<sup>1</sup> [https://www.hgk.msb.gov.tr/images/urun/il\\_ilce\\_alanlari.pdf](https://www.hgk.msb.gov.tr/images/urun/il_ilce_alanlari.pdf)

## 3. SOSYAL YAPI

İlçenin 2016 yılı nüfusu 71.577'dir. İlçe nüfusu son yıllarda azalmaktadır (2008'de ilçe nüfusu: 77.517 kişi; %8,2 oranında azalma görülmektedir)

İlçedeki anaokulu, ilkokul, ortaokul, lisede toplam öğrenci sayısı 11.828'dir.

İlçede; Ondokuz Mayıs Üniversitesine bağlı olarak açılan Terme Meslek Yüksek Okulu, Gıda İşleme Bölümü, Muhasebe ve Vergi Bölümü, Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü Dış Ticaret Bölümü olmak üzere 4 Bölüm olarak eğitim öğretime devam etmektedir. 555 adet öğrenci öğrenim görmektedir.

İlçe genelinde okuma-yazma oranı % 99'dur. Okul öncesi okullaşma oranı % 67,55 İlkokul %100, ortaokul %100, Ortaöğretimde ise %99,77'dir.

İlçede Halk Eğitim Merkezi mevcuttur.

İlçe, iç kısımda kurulu olduğundan deniz manzarasından yoksundur. Sahil şeridinde eğlence ve dinlenme yerleri mevcuttur. Halkın çoğunluğu giyim ve sosyal ihtiyaçlarını gidermek için Samsun merkez ilçelerini tercih etmektedir.

İlçede Terme Gençlik Merkezi yer almaktadır: Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Hizmetleri ve Spor İl müdürlüklerine bağlı olarak; 7-29 yaş arası gençlerin sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler çerçevesinde serbest zamanlarının ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirilmesine fırsat veren bir kurum olarak kayıtlı öğrenci sayısı 1.177'dir.

İlçede sağlık alanında Terme Devlet Hastanesi, Toplum Sağlığı Merkezi, 8 Aile Sağlığı Merkezi görev yapmaktadır.

İlçede sinema veya tiyatro yoktur.

#### 4. İKTİSADİ YAPI

İlçe ekonomisinin temel kaynağı tarım olup, daha çok fındık, çeltik, mısır ve soya üretimine dayanmaktadır. Çiftçi aile sayısı 10.500'dür. Hayvancılık bakımından besicilik ve aile hayvancılığı yapılmaktadır. İlçede çiftçileri örgütleyen 11 adet tarımsal birlik ve kooperatif mevcuttur.

Ayrıca Yalı, Sancaklı, Evcı, Sakarlı ve Gölyazı Mahallelerinde 400 aile geçimini balıkçılık yaparak sağlamaktadır.

İlçede 12 adet çeltik fabrikası, 11 adet fındık kırma fabrikası ve Fındık Tarım Satış Kooperatifi bünyesindeki fındık fabrikası mevcut olup, bu fabrikalar tarım sektörünün işlerliğini arttırmakta ve önemli ölçüde işçi istihdam ettirmektedirler.

İlçede tersane mevcuttur ama çalışmamaktadır.

Ayrıca 2 adet yem fabrikası, 1 adet ağaç işleme fabrikası, 4 adet yumurta tavukçuluğu, 681 adet gıda satış ve toplu tüketim yeri, 45 adet ekmek fırını, 14 adet süt işletmesi ve dondurma imalatı, 45 adet unlu mamüller (pastane, simitçi, yufkacı), ilçede çalışan önemli kuruluşlardır.

Terme ve komşu ilçelerin imalat, bakım ve onarım ihtiyaçlarını karşılamak üzere İlçe sınırları içerisinde sanayi sitesi bulunmaktadır.

İlçede 1 adet TSO vardır.

İlçe, Türkiye'nin en büyük ikinci el minibüs pazarına sahiptir.

Terme, Tarihi Kentler Birliği üye belediyelerindedir. Özellikle kültür turizmi açısından önemli sahip olan ilçenin Tarihi Kentler Birliği'ne 2015 yılında olması önem taşımaktadır. Bu da ilçenin turizm gelirlerini artırabilmesi açısından önemli bir hamle olarak görülmektedir.

#### 5. ALT YAPI

OMV'nin 600 milyon Avro'nun üzerinde bir yatırımla, 2013 yılında Samsun, Terme'de ticari işletmeye aldığı, 890 MWe'lık güce sahip doğal gaz kombine çevrim santrali, Türkiye'nin enerji ihtiyacının yaklaşık %3'ünü karşılama kapasitesine sahiptir.

İlçe genelinde toprak ve kerpiç konut yoktur. % 5 oranında ahşap, % 95 betonarme ve yığma tuğla konutlardan oluşmaktadır. İlçe genelinde son yıllarda hızlı bir konut yapımı sürdürülmektedir. Konut sıkıntısı yok denecek kadar azdır.

İlçe, Samsun-Ordu karayolu üzerinde kurulu olup, ulaşım sorunu yoktur. Samsun'a uzaklığı 57 Km.dir. Evcı, Sakarlı, Gölyazı, Bazlamaç ve Kocaman Mahallelerine ait otobüsler her gün tarifeli olarak Terme'ye, Terme Belediyesi Özel Halk Otobüsleri ise yine her gün tarifeli olarak Samsun'a yolcu taşımaktadırlar. Otobüs şirketleri ise yurdun önemli bölgelerine düzenledikleri seferlerle halkın ihtiyacını karşılayacak ölçüde hizmet vermektedirler.

İlçede yaz ve kış aylarında ulaşım kapanan yol bulunmamaktadır. İlçede kanalizasyon teşkilatı mevcut olup, herhangi bir sorun yoktur. Bazı mahallelerde ise fosseptik çukurları kullanılmaktadır.

2000 kişilik karşılıklı açık ve kapalı tribünü olan çim saha şehir stadyumunda futbol karşılaşmaları oynanmaktadır. Kapalı spor salonu ve soyunma odaları faal durumdadır. Yüzme havuzu yapımı devam etmektedir.

İlçede doğalgaz çalışmaları hızla devam etmektedir.

"Engelsiz kent Terme" sloganıyla çalışmalar yürüten Terme Belediyesi, akülü tekerlekli sandalye kullanıcılarının şarj sorununu çözmek için ilçe meydanında şarj istasyonu kurmuştur.



## 6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ

İlçe, Ajans Proje Teklif Çağrılarında 3 kez faydalanmış olup bunların 1'i 2009 KOBİ, 2'si 2011 KOBİ programlarında olmak üzere toplam 505,6 bin TL hibe kullanılmıştır. Bu projeler sayesinde kazanımlar: 1 firma tarafından kamyon / kamyonet brandaları, tente ve körüklü tente üretiminde kapasite artırımı sağlanmıştır. 1 firma tarafından firma büro mobilyaları ile genç/çocuk odası mobilyalarının imalatına başlanmıştır. 1 firma tarafından CNC Lazer Kesim Makinesi alınmış, Ar-Ge Tasarım Departmanı kurulmuştur.

İlçede ayrıca 2012 yılında Terme Kaymakamlığı'nın yararlanıcısı olduğu İş Yeri Duygusal Saldırı Eğitimi (Mobbing) eğitimi alınmıştır. Bu eğitimden 42 kişi faydalanmıştır.

Bölge planı olan "Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi"nde Terme ilçesi özelinde yer alan bazı projeler şu şekildedir:

1.1.1.7. Samsun'un Doğu Karadeniz'de hinterlandını genişletecek Doğu Karadeniz Sahil Yolunun bölge içindeki eksik kesimlerinin (Çarşamba - Terme) ekolojik koşullara ve hassas bölge özelliklerine dikkat edilerek tamamlanması

1.1.3.2 Terme doğalgaz iletim altyapısının projelendirilmesi ve inşa edilmesi

4.2.1.2 Koruma altındaki bölgelerin geliştirilmesi: Samsun, Terme Gölardı (Akgöl-Simenit) yaban hayatı koruma alanının geliştirmesi

5.1.1.8 Tarihi Kentler Birliği (TKB) çalışmalarının desteklenmesi ve diğer tarihi mirasa sahip belediyelere yaygınlaştırılması, üye olmayan belediyelerin üye olması; Terme'nin TKB'ye üye olması hazırlıklarını tamamlaması.

## 7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Yüzölçümünün yarısını oluşturan dağlık ve engebeli arazi fındık bahçeleriyle kaplıdır.

İlçenin kuzeyinde denize yakın mesafede Akgöl ve Simenit Gölleri vardır. Bölge özellikle kanatlı tur faunası için önemli bir bölgedir. Saha, Yeşilirmak Deltası OKA (Önemli Kuş Alanı) içerisinde bulunmaktadır.

Terme, Tarihi Kentler Birliği üye belediyelerindedir. Özellikle kültür turizmi açısından önemli sahip olan ilçenin Tarihi Kentler Birliği'ne 2015 yılında olması önem taşımaktadır.

İklimе bağılı olarak doğal bitki örtüsü ormandır. Ancak son 30 yılda ormanlar tükenerek tarım alanlarına dönüştürülmüştür. Buna karşın kavak ağacı yetiştiriciliği önem kazanmış olup, Gölardı kavak ağaçlaması alanı dünyanın sayılı kavaklıklarındandır.

Terme pidesi, Türk Patent Enstitüsü'nce tescilli coğrafi işaretler listesine girmiştir.

İlçe ekonomisi tarıma dayalıdır. Tarla ziraatı, genellikle fındık ve çeltik ağırlıklıdır. Bal üretiminde Samsun ilçeleri arasında ilk sırada yer almaktadır. Sanayi çok gelişmemekle beraber tarıma dayalıdır. İlçede fındık, çeltik, yem, süt ürünleri işleme, yumurta tavukçuluğuna yönelik sanayi işletmeleri bulunmaktadır.

İlçede tersane mevcuttur ama çalışmamaktadır.

İlçe genelinde son yıllarda hızlı bir konut yapımı sürdürülmektedir. Konut sıkıntısı yok denecek kadar azdır.

İlçenin en büyük problemi verilen göçtür.

İlçe, Türkiye'nin en büyük ikinci el minibüs pazarına sahiptir.

İlçe Devlet Hastanesinde boş branşlarda uzman doktorların atanması talep edilmektedir.



DSİ Projesi:

Türkiye’de ilk defa uygulanan bir proje olan “Taşkın Öteleme Köybucağı Depolama Tesisi İnşaatı” çalışmaları hızla devam etmektedir. Proje ile Terme’de sel ve taşkın sorununun ortadan kaldırılması hedeflenmektedir. Proje kapsamında, Köybucağı mevkiinde yapılan Taşkın Öteleme ve Depolama havuzu, 1,5 milyon metreküp sedde alanı içerisinde 10 milyon metreküp su toplayacaktır. Yüksek yağışlı günlerde 8 saat su depolayabilecektir. Taşkın Öteleme ve Depolama havuzu ilçeye taşkın suyunun direk gelmesini engelleyecektir. Proje, 2018 yılı başı itibariyle %65 oranında tamamlanmış durumdadır.

## 8. KAYNAKLAR

Terme İlçe Brifingi

TÜİK verileri

Güncel ilçe haberleri

OKA Proje Veritabanı

OKA Terme İlçe Raporu 2013

## 9. EKLER

İletişim Bilgileri Listesi

Terme Kaymakamlığı

<http://terme.gov.tr/>

[terme@icisleri.gov.tr](mailto:terme@icisleri.gov.tr)

T: (0 362) 876 10 03

F: (0 362) 876 21 86

Terme Belediyesi

<http://www.terme.bel.tr/>

[info@terme.bel.tr](mailto:info@terme.bel.tr)

T: (0 362) 876 10 02

F: (0 362) 876 11 68

